

Vår ref.: 2006/11478
Arkivnr.: 630

Deres ref:
Vår dato: 18.12.2006

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Høring - forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev dat. 30.10.06 vedrørende følgende lovforslag:

1. Lovregulering av reklame i skolen
2. Innføring av en bestemmelse om godkjenning av videregående skoler basert på bilaterale mellomstatlige avtaler
3. Innføring av en bestemmelse om kollektiv ulykkesforsikring

1. Lovregulering av reklame i skolen

Kunnskapsdepartementet har lagt frem et forslag som innebærer en lovteknikk der selve lovteksten er nokså generell og svært skjønnsbasert. Skolen/skoleeier er forutsatt å skulle foreta en vurdering fra sak til sak i.h.t. en veileder som foreløpig ikke foreligger.

Fylkesmannen i Rogaland har vurdert de lovtekniske valg som er tatt, og hvorvidt bestemmelsen er egnet til å håndheves likt ved skolene. Forslaget vurderes ut fra et fremtidsrettet perspektiv, der det forutsettes en økning i det kommersielle press mot barn og unge generelt. Selv om skolen i dag i liten grad bærer preg av kommersialisering, må det tas høyde for en utvikling på området.

Etter vår vurdering ville et direkte forbud mot reklame, avgrenset til lærebøker og andre læremidler i bokform, samt annen reklame på skolens område, være greit å håndheve. Det kan eventuelt gjøres konkrete unntak for markedsføring av kulturelle aktiviteter og lignende. Slik vi ser det bør det ikke være problematisk å avgrense forbudet mot internett, aviser og annet materiell som naturlig brukes i skolen, og som nødvendigvis må inneholde noe reklame. Dette vil på en bedre og klarere måte tjene formålet om å motarbeide kommersialisering av undervisningssektoren som departementet fremmer.

Den foreslåtte lovteksten overlater etter vårt syn en for stor grad av skjønnsmessige vurderinger til den enkelte skole/skoleeier. Økonomiske hensyn kan komme til å spille inn ved skolens vurdering av hva som skal tillates av reklame/sponsing, og man får mindre trygghet for felles lovforståelse. Dette til tross for felles veileder. Det er for øvrig vanskelig å forutse eventuelle problemer ved anvendelse av loven, så lenge veilederen ikke foreligger. Vi vil også fremheve at de vilkår som skal gjelde, og de hensyn som skal vektlegges, vil stå sterkere i lovs form, og at dette også vil fremme en enhetlig praksis ved skolene.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	e-post:	Landbruksavd.	Telefon:
		51568700	postmottak@fmro.no	Lagårdsv. 80	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 78	Telefaks:	Hjemmeside:	Postboks 59	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	4001 Stavanger	51568811

Selve tekstvalget i lovforslaget kan slik vi ser det skape uklarhet. Ordlyden ser ut til å åpne for at det kan tenkes en hel del tilfeller av reklame som *ikke* er ”egnet til å skape kommersielt press eller som i stor grad kan påvirke holdninger, atferd og verdier [...]” Dette er med på å gi rom for en friere anvendelse av bestemmelsen.

Sponsing er ikke nevnt i lovteksten. Vi oppfatter det slik at dette er tenkt regulert i forskrifts form og/eller i veileder. Etter vår oppfatning er reglene om sponsing en såpass sentral del av reguleringen at selve lovteksten også bør inneholde noe om dette. Lovteksten bør, slik vi ser det, inneholde de mest sentrale av de hensyn som skal vektlegges ved vurderingen av denne typen markedsføring i skolen.

Vår konklusjon blir etter dette at vi ikke støtter forslaget i sin foreliggende form, men at det er ønskelig med et forbud mot reklame i skolen avgrenset til lærebøker/ skrevne læremidler og på skolens område. Vi ser det videre som ønskelig med en lovfesting av de hovedregler som skal gjelde for sponsing, kombinert med en felles veileder for tolkning av bestemmelsen.

2. Innføring av en bestemmelse i Opplæringsloven om godkjenning av videregående skoler basert på bilaterale mellomstatlige avtaler

Fylkesmannen i Rogaland registrerer at forslaget innebærer økt tilsynsansvar. Vi anser dette som uproblematisk, så lenge bestemmelsen er avgrenset til tilfeller der det er inngått en bilateral mellomstatlig avtale.

Vi har for øvrig ingen kommentarer til forslaget.

3. Innføring av en bestemmelse i Opplæringsloven om kollektiv ulykkesforsikring

Fylkesmannen i Rogaland stiller seg positiv til en lovpålagt kollektiv ulykkesforsikring for elever i grunnskole og videregående skole. Det forutsettes som foreslått samme dekningsnivå for alle. Vi anser det som svært positivt at man med forslaget søker å oppnå likhet og å unngå urettferdighet på dette området.

Når det gjelder det alternative forslaget, der den enkelte kommune selv får vurdere om den vil stå som selvassurandør eller velge en forsikringsordning, stiller vi oss i utgangspunktet også positive til dette. Vi antar at dette vil være uproblematisk i de fleste tilfeller, i og med at det stort sett vil være snakk om krav om utbetalinger av mindre størrelse. I de få tilfeller det blir snakk om mer omfattende ulykker/skader og dermed utbetaling av større beløp, vil vi likevel påpeke faren for ulik behandling der kommunen er selvassurandør i motsetning til der det foreligger en forsikringsordning. Muligens vil selvassurandør-alternativet kunne føre til en økt risiko for søksmål p.g.a. den økonomiske betydning utbetalingen kan få for en kommune.

Forslaget er begrenset til å gjelde opplæringsloven. Departementet ber høringsinstansene vurdere om ordningen også bør gjelde friskolene. Vi ser det slik at dersom formålet er likhet for alle skoleelever, bør samme plikt også pålegges skoleeiere etter friskoleloven. Fylkesmannen i Rogaland er for øvrig positiv til et eventuelt tilsvarende forslag for barnehagebarn.

Med hilsen

Sølvi Ona Gjøl
utdanningsdirektør

Hanne Sørli Ronæss
førstekonsulent

Saksbehandler: Hanne Sørli Ronæss
Saksbehandlers telefon: 51 56 85 36
E-post: hanne.sorli.ronass@fmro.no